Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

ART CLÀSSIC

Coordinació: LORES OTZET, IMMACULADA

Any acadèmic 2022-23

ART CLÀSSIC 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	ART CLÀSSIC
Codi	100134
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA
Caràcter	

Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	1	OBLIGATÒRIA	Presencial

Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6
Tipus d'activitat, crèdits i grups	

Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
Nombre de crèdits	2	4
Nombre de grups	1	1

Coordinació	LORES OTZET, IMMACULADA
Departament/s	HISTÒRIA DE L'ART I HISTÒRIA SOCIAL
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes presencials: 60 hores Treball autònom de l'estudiant: 90 hores
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català Altres (lectures): Castellà, Anglès, Italià, francès

ART CLÀSSIC 2022-23

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
LORES OTZET, IMMACULADA	imma.lores@udl.cat	6	Divendres, 11:00-12:00h

Informació complementària de l'assignatura

Estudi de l'art de les cultures grega i romana, i de la seva incidència en el món mediterrani. Conèixer les principals obres i artistes, en el seu context històric. El coneixement de l'arquitectura en totes les seves facetes (materials i tècniques, estructures, ordres clàssics), les fonts literàries, el llenguatge figuratiu i la iconografia són els aspectes claus; i són imprescindibles per entendre després la cultura occidental, tant d'època medieval com moderna.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer i deesenvolupar les eines de la disciplina per a l'accés a la informació i l'anàlisi crítica de la història de l'art de l'antiga Grècia i Roma.

- Conèixer la història de l'art de les cultures de l'antiga Grècia i de Roma

- Conèixer sistemàticament els medis, els procediments, materials i tècniques de la producció artística de l'art grec i romà.

- Conèixer, discernir i relacionar correctament fenòmens artístics que tenen unes mateixes bases artístico-culturals.

- Conèixer els grans temes de la iconografia de l'antiga Grècia i de Roma

- Analitzar els elements significatius d'una obra i situar-la en el seu context

- Adquirir un coneixement sistemàtic i integrat del fet artístic: diferents llenguatges, procediments i tècniques de la proudcció artística al llarg de la història,
així com la teoria i pensament estètic.

- Identificar, distingir i avaluar de manera crítica les principals fonts literàries i documentals de la Història de l'art antic.

Competències

- Administrar referències bibliogràfiques i utilizar eines de cerca de recursos bibliogràfics generals i específics, incloent el seu accés per internet.

- Planificar i gestionar el temps per a la presa de decisions i el desenvolupament de tasques individuals i en entorns de treball en equip.

- Desenvolupar una visió diacrònica general de la Història de l'art general i/o universal.

- Reconèixer de forma crítica de les coordenades espacio-temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de Història de l'art.

- Identificar i reconèixer les diferents visions diacrònica regional i global dels fenòmens artístics territorials, així com les relacions entre centre i perifèria.

- Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Introducció: concepte, geografia i cronologia, transcendència a Occident. Vies de coneixement: l'arqueologia, les obres (originals i còpies), les fonts. La descoberta i estudi de l'art grec i romà: historiografia.
2. Grècia. Introducció: Geografia cultural. Historiografia, fonts, centres de creació. Els espolis. Periodització.
    1. L'edat fosca i la cultura geomètrica (1100-700 aC). El període orientalitzant (s. VII aC): el pes de les cultures pròximo-orientals.
    2. L'època arcaica (s. VI aC). El desenvolupament de les polis i l'inici de la preponderància d'Atenes. La monumentalització de la ciutat. Arquitectura del temple: el dòric i el jònic. Escultura arquitectònica i estatuària. Ceràmica
    3. Període preclàssic o sever (480-450 aC). La recuperació després de les guerres contra els perses. Urbanisme. Arquitectura. Escultura arquitectònica i escultura exempta.
    4. El classicisme de la 2a 1/2 del s. V aC. L'afirmació d'Atenes. Urbanisme, arquitectura i escultura: la reordenació de l'Acròpolis. L'escultura no atenenca. La qüestió de la pintura: els grans pintors.
    5. El classicisme del segle IV aC. Pèrdua de preponderància d'Atenes. Escultura: Lissip, Pratxítel·les. El retrat. Els nous tipus arquitectònics.
3. El món hel·lenístic. L'expansió d'Alexandre el Gran. Roma i els regnes hel·lenístics. Renovació de l'urbanisme i l'arquitectura. Escultura: el retrat; monuments commemoratius; el "barroc hel·lenístic". Pintura i mosaic de paviment. Originals i rèpliques romanes.
4. Les cultures itàliques: els etruscs. Orígens artístics: Grècia i Etrúria. Arquitectura i urbanisme. El temple. L'arquitectura funerària. Escultura. Pintura mural: els conjunts funeraris. Arts aplicades.
5. Roma. Introducció. Límits geogràfics i cronològics de l'art romà. Fonts i historiografia. L'artesanat en el món romà.
    1. Etapa republicana. La conquesta dels regnes hel·lenístics. Arquitectura i urbanisme. Materials i tècniques de construcció. Organització urbana i monumental de Roma. L'art hel·lenístic a la Península Itàlica. L'obra pública. Escultura. El retrat. Pintura hel·lenística i corrents autòctons. Mosaic.
    2. L'Alt Imperi. Introducció històrica.
    3. August i l'art romà del s. I dC. August i la creació d'un art imperial. Arquitectura i urbanisme. Roma: els forums imperials. Els monuments commemoratius. L'escultura pública. El retrat. El relleu narratiu. La pintura.
    4. L'art romà del s. II i 1er 1/3 del s. III. Les empreses artístiques de Trajà i Adrià. L'escultura imperial en la dinastia antonina. Escultura
    5. L'Antiguitat tardana
        1. La tetrarquia
        2. L'època de Constantí
        3. L'època de Teodosi

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes teòriques (dijous i divendres): s'exposaran els continguts de l'assignatura que consten en el programa.

Pràctiques:

- A les classes es realitzaran exercicis pràctics avaluables.

- A més a més, l'estudiant ha de realitzar pel seu compte exercicis també avaluables associats a materials i recursos que trobarà a l'eina lliçons del Campus Virtual. Cada tema té la seva llicó corresponent, amb els materials per llegir i treballar, les presentacions de classe, els recursos i els exercicis que cal realitzar

(qüestionaris, redacció de petits assajos, comentaris, etc.). Aquests exercicis consisteixen en el treball sobre lectures i en l'anàlisi detallat d'obres.

- Seminari: Taller de metodologia. En format de taller es treballaran aspectes metodològics. L'estudiant haurà de lliurar un exercici que serà avaluat.

Les tutories consisteixen en:

- consultes de l'estudiant

- hi haurà algunes sessions de tutories col·lectives dedicades a tractar qüestions de metodologia

Exàmens: hi haurà tres exàmens presencials.

Activitat	HP a l'aula	HNP
Classe magistral (M)	40	45
Seminari (S)	3	10
Pràctiques (P)	12,5	35
Treball/s (T)		
Tutories (Tut)		
Avaluació (Av)	4,5	
Total	**60**	**90**

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Classes teòriques i pràctiques:

- dijous i divendres, 9:00-11:00.

Tutories: divendres, 11-12h.

Les dates dels exàmens s'indicaran en el campus virtual (cronograma i agenda).

Una part de les pràctiques de l'assignatura seran de tipus metodològic i la part presencial es farà en hores de classe.

El cronograma de l'assignatura es publica al campus virtual. Es modificarà si cal per raons imprevistes.

Activitat	HP a l'aula	HNP
Classe magistral (M)	40	45
Seminari (S)	3	10
Pràctiques (P)	12,5	35
Treball/s (T)		
Tutories (Tut)		
Avaluació (Av)	4,5	

Total	**60**	**90**

Sistema d'avaluació

Tipus de prova	Quantitat	Percentatge
Examen	3	75%
Exercicis pràctics		15%
Seminari: Taller de metodologia		10%

L'avaluació és contínua.

Els exàmens **NO SÓN RECUPERABLES**.

EN CAS DE PLAGI, S'APLICARÀ EL QUE ESTABLEIX LA 'NORMATIVA DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DE LA DOCÈNCIA EN ELS GRAUS I MÀSTERS A LA UdL'.

Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps complert tenen dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del principi del semestre. Per a més informació, enviar un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o dirigir-se a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Bibliografia i recursos d'informació

Lectures obligatòrias:

Pollitt, J. J.1984. *Arte y experiencia en la Grecia clásica*. Bilbao: Xarai. (1ª ed. Cambridge Univ. Press, 1972).

Kleiner, D.E.E. 1992. *Roman Sculpture.* New Haven: Yale Unviersity Press. (capítols seleccionats).

Zanker, Paul. 1992 (1987). *Augusto y el poder de las imágenes.* Madrid: Alianza Editorial. (Alianza Forma) (capítols seleccionats)

Bibliografia bàsica:

Adam, J.-P. 1996. *La construcción romana, materiales y técnicas.* León: Editorial de los Oficios.

Bianchi Bandinelli, R.; Paribeni, E. 1998 (1986). *El arte de la Antigüedad clásica. Grecia.* Madrid: Akal.

Bianchi Bandinelli, R.; Paribeni, E. 2000 (1986). *El arte de la Antigüedad clásica. Etruria-Roma.* Madrid: Akal.

Boardman, J. 1991. *El arte griego.* Barcelona: Destino.

Elvira Barba, M.A. 2013. *Manual de arte griego.* Madrid: Sílex.

Martin, Roland. 1989. *Arquitectura griega.* Madrid: Aguilar.

Pedley, J.G. 2002[3] (1993). *Greek Art and Archaeology.* London: Laurence King Publishing.

Ward-Perkins, J. B. 1976. *Arquitectura romana.* Madrid.

Bibliografia complementària:

Fonts:

José Pitarch, Antonio (Ed.) *et alii.* 1982. *Arte Antiguo: Próximo Oriente, Grecia y Roma. Fuentes y documentos para la historia del Arte*, I. Barcelona: Gustavo Gili.

Pollitt, J. J. 1990. *The Art of Ancient Greece: Sources and Documents.* Cambridge: Cambridge Univ.

Pollitt, J. J. 1983. *The Art of Rome: c. 753 BC-ad 37: Sources and Documents.* Cambridge: Cambridge Univ.

Bibliografia:

Enciclopedia dell'Arte Antica, Classica e Orientale [secondo suplemento, 1971-1994]. 1994-1997. Roma: Enciclopedia Italiana (5 v.) Textos sense imatges, en línia: http://www.treccani.it

The Oxford History of Classical Art. 1994. J. Boardman (Ed.) . Oxford: Oxford Univ.

Barbet, A., *La peinture murale romaine: les styles décoratifs pompéiens*, Paris, Picard, 1985

Bianchi Bandinelli, R. (dir), *Historia y civilización de los griegos,* Icaria-Bosch, Barcelona, 1982 i ss., 10 vols.

Bianchi Bandinelli, R.; Giuliano, A. 1974. *Los etruscos y la Italia anterior a Roma.* Madrid: Aguilar. (El universo de las formas)

Bianchi Bandinelli, R. 1971. *Roma, el centro del poder*. Madrid: Aguilar. (El universo de las formas)

Boardman, J. 1975. *Athenian red figures Vases. The Archaic Period. A Handbook*. Londres: Thames and Hudson.

Boardman, J. 1978. *Greek Sculpture. The Archaic Period. A Handbook*. Londres: Thames and Hudson.

Boardman, J. 1985. *Greek Sculpture. The Classical Period. A Handbook*. Londres: Thames and Hudson.

Boardman, J. 1989. *Athenian red figures Vases. The Classical Period. A Handbook*. Londres: Thames and Hudson.

Boardman, J. (ed.). 1994. *The Oxford History of Classical Art*. Oxford: Oxford University Press.

Charbonneaux, J.; Martin, R.; Villard, F. 1969. *Grecia arcaica (620-480aC)*. Madrid: Aguilar. (El universo de las formas)

Charbonneaux, J.; Martin, R.; Villard, F. 1970. *Grecia clásica (480-330aC).* Madrid: Aguilar. (El universo de las formas)

Charbonneaux, J.; Martin, R.; Villard, F. 1971. *Grecia helenística (330-50aC).* Madrid: Aguilar. (El universo de las formas)

Coarelli, F. *et al*. 1987. *Roma repubblicana dal 270 A.C. all'età augustea.* Roma.

Demargne, Pierre, *Nacimiento del arte griego*, Madrid, Aguilar, 1964 (El universo de las formas)

Elvira Barba, M.A. 2013. *Manual de arte griego*. Madrid: Sílex.

Giuliano, A. 1997. *Storia dell'arte greca*. Roma: Carocci.

Gros, P.; Torelli, M. 2007. *Storia dell'urbanistica: il mondo romano*. Roma: Laterza.

Gros, P. 1996 y 2001. *L'architecture romaine du début du IIIe siècle av.J.C. à la fin du Haut-Empire, vol. 1. Les monuments publics*; *vol. 2. Maisons, palais, villas et tombeaux*. París: Picard.

Henig, M. (dir.). 1985. *El arte romano*. Barcelona: Destino.

Hölscher, T. 2002. *Il linguaggio dell'arte romana. Un sistema semantico*. Torino: Einaudi.

Kleiner, D.E.E., *Roman Sculpture*, New Haven, Yale Unviersity Press, 1992.

Les Etrusques et l'Europe. 1992. París.

Ling, R. 1991. *Roman painting*. Cambridge: University Press.

Morachiello, P. 2003. *La città greca*. Roma-Bari: Laterza. Storia della città, 4.

Moreno, P. 1988 (1987). *Pintura griega. De Polignoto a Apeles*, Madrid: Mondadori.

Pallotini, M. 1985. *Civiltà artistica etrusco-italica*. Florencia: Sansoni.

Pollitt, J. J. 1989. *El arte Helenístico.* Madrid: Nerea.

Richter, G. M. A. 1980. *El arte griego. Una revisión de las artes visuales de la antigua Grecia*. Barcelona: Destino.

Robertson, M. 1985. *El Arte Griego. (Introducción a su historia*). Alianza Editorial: Madrid. Alianza Forma, 50.

Robertson, M. 1992. *La peinture grecque*. Ginebra: Skira.

Roma Medio Repubblicana. Aspetti culturali di Roma e del Lazio nei secoli IV e III a.C. 1973. Roma.

Rouveret, A. 1989. *Histoire et Imaginaire de la peinture ancienne (Ve siècle av. J.C-Ier siècle apr. J.C.).* Roma: École Française de Rome. BEFAR, 274.

Wheeler, M. 1995. *El arte y la arquitectura de Roma*. Barcelona: Destino.

Zanker, P. 2013. *La città romana*. Roma-Bari: Laterza. Storia della città, 9.